

YMDDIRIEDOLAETH ELUSENNOL CYNGOR SIR YNYS MÔN

PWYLLGOR	YMDDIRIEDOLAETH ELUSENNOL CYNGOR SIR YNYS MÔN
DYDDIAD	24 Ionawr, 2018
TEITL YR ADRODDIAD	Cymorth posibl i drigolion a busnesau sydd wedi dioddef colledion o ganlyniad i lifogydd
PWRPAS YR ADRODDIAD	Cynghori Ymddiriedolaeth Elusennol Cyngor Sir Ynys Môn ynghylch y posibilrwydd o sefydlu cronfa o'r Ymddiriedolaeth er mwyn cynorthwyo trigolion yr Ynys a ddioddefodd lifogydd yn eu cartrefi a'u busnesau.
ADRODDIAD GAN	Ysgrifennydd – Ymddiriedolaeth Elusennol Cyngor Sir Ynys Môn
GWEITHRED	Bod Ymddiriedolaeth Elusennol Cyngor Sir Ynys Môn yn trafod ac yn derbyn yr argymhellion a gynigir.

1 CYFLWYNIAD

- 1.1 Yn y cyfarfod a gynhaliwyd ar 12 Rhagfyr 2017, gofynnodd Ymddiriedolaeth Elusennol Cyngor Sir Ynys Môn [YECSYM] i'r Ysgrifennydd ymchwilio a yw'n briodol i'r Ymddiriedolaeth sefydlu cronfa er mwyn rhoi cymorth i drigolion yr Ynys sydd wedi dioddef llifogydd yn eu cartrefi a'u busnesau yn ddiweddar ac i adrodd yn ôl i'r cyfarfod nesaf.

2 GWEITHRED YR YMDDIRIEDOLAETH a DIBENION ELUSENNOL

- 2.1 Mae Atodlen B o Weithred yr Ymddiriedolaeth yn nodi y bydd Dibenion Elusennol yr Ymddiriedolaeth er lles cyhoeddus cyffredinol pobl sy'n byw yn y Fwrdeistref ac o fath a all fod yn Elusennol ac yn benodol, ond nid mewn modd sy'n cyfyngu ar gyffredinolrwydd yr uchod:

1. Darparu amwynderau a chyfleusterau ar gyfer lles cyhoeddus cyffredinol unigolion sy'n byw yn y Fwrdeistref a, heb gyfyngu ar gyffredinolrwydd yr uchod, gallai amwynderau ac adnoddau o'r fath gynnwys:
 - 1.1 Neuaddau cyhoeddus a neuaddau pentref a chanolfannau cymunedol ac adnoddau cymunedol eraill, yn cynnwys canolfannau ac adnoddau o'r fath ar gyfer unigolion sy'n byw yn y Fwrdeistref sydd mewn grwpiau oedran penodol neu sy'n ddi-waith, yn sâl neu'n anabl.
 - 1.2 Cyfleusterau i hyfforddi unigolion sy'n byw yn y Fwrdeistref ar gyfer gwaith, masnach a phroffesiynau crefftus a lled-grefftus;
 - 1.3 Cyfleusterau ar gyfer cynorthwyo unigolion sâl sy'n byw yn y Bwrdeistref;
 - 1.4 Cymdeithasau a sefydliadau gwirfoddol sy'n darparu adnoddau chwaraeon neu hamdden ac sydd ar gael yn gyffredinol ar gyfer pobl sy'n byw yn y Bwrdeistref;
 - 1.5 Ysgolion, grwpiau chwarae, eglwysi a chapeli sy'n gwasanaethu unigolion sy'n byw yn y Fwrdeistref; a
 - 1.6 Gwyliau celf, canolfannau celf, orielau celf, amgueddfeydd, theatrau a llyfrgelloedd sydd wedi eu lleoli yn y Fwrdeistref.
2. Sicrhau, er lles cyhoeddus cyffredinol sy'n byw yn y Fwrdeistref, cadwraeth adeiladau sydd o bwysigrwydd esthetig, hanesyddol, pensaernïol, adeiladol neu wyddonol.
3. Sicrhau cadwraeth a gwarchodaeth bod unrhyw dir neu eiddo arall yn y Fwrdeistref sydd o werth esthetig, hanesyddol neu wyddonol.
4. Gwarchod a diogelu'r amgylchedd a'r cefn gwlad a rheoli a lleihau llygredd yn y Fwrdeistref.

5. Noddi cyhoeddiadau a phrosiectau ymchwil addysgol y mae eu cynnwys neu eu canlyniadau (fel sy'n berthnasol) yn debygol o fod o fudd addysgol i aelodau'r cyhoedd sy'n byw yn y Fwrdeistref.

Mae'r Diben Elusennol cyntaf yn cyfeirio at amwynderau a chyfleusterau ar gyfer pobl Ynys Môn, mae'r ail a'r trydydd yn ymwneud â gwarchod tir ac adeiladau ar gyfer trigolion Ynys Môn ac mae'r pedwerydd yn gysylltiedig â gwarchod a diogelu'r amgylchedd. Mae'r pumed diben yn cyfeirio at gyhoeddiadau ac ymchwil addysgol.

Nid yw'r amcanion penodol (y Dibenion Elusennol) yn ymwneud ag ariannu mesurau atal llifogydd ac o'r herwydd byddai'n rhaid i YECSYM ddisgyn yn ôl ar y dibenion elusennol cyffredinol sydd yn ymwneud naill ai â lleddfu tloidi neu roi cymorth cymdeithasol i unigolion sydd ag anabledd neu sy'n dioddef amddifadedd.

Byddai'n rhaid i'r tloidi fod wedi'i achosi gan y llifogydd yn hytrach nag anawsterau neu aflonyddwch a grëwyd gan y llifogydd. Mae'r trothwy hwn yn uchel iawn. Mae'n ymwneud â lleddfu "tloidi" ac nid lleddfu "angen" yn unig ac mae'n annhebygol a fyddai modd bodloni'r trothwy hwnnw yn y rhan fwyaf (os nad yr holl) achosion. Mae hyn yn arbennig o wir mewn achosion lle mae'r dioddefwr yn debygol o fod wedi codi yswiriant yn wirfoddol i warchod rhag digwyddiad o'r fath neu fel amod ar gyfer sicrhau morgais.

O ran y cymorth i unigolion sy'n dioddef amddifadedd, byddai angen i'r unigolion fod mewn stad o amddifadedd eisoes a bod y llifogydd wedi achosi iddynt amddifadedd ar lefel llawer iawn uwch. Er nad oes angen darparu tystiolaeth o dlodi, mae'r prawf yr un mor feichus ac efallai y bydd yn anodd i'w sefydlu yn ymarferol.

Yn ychwanegol at hyn, mae'r cafeat arferol, sef bod yn rhaid i unrhyw wariant gan YECSYM fod yn atodol at yn hytrach na disodli yr hyn a fyddai fel arall yn wariant statudol gan y Cyngor neu, fel yn yr achos hwn, gan gorff cyhoeddus arall.

- 2.2 Mae'r 'Meini Prawf (manylach) ar gyfer Dyrannu grantiau gan YECSYM' [Atodiad 1] yn nodi'r canlynol fel categorïau cymwys ar gyfer derbyn grantiau – sefydliadau hamdden, elusennol, diwylliannol a chrefyddol yn Ynys Môn. Mae'n nodi'n benodol na ddylid rhoi cymorth grant tuag at brynu eitemau o ddillad neu offer personol ar gyfer unigolion.

Byddai'n anodd, ac o bosib yn drafferthus ac yn feichus o safbwynt gweinyddol i ddyfeisio system ar gyfer cyflwyno ceisiadau, eu hasesu a dyfarnu'n gyfreithiol grantiau elusennol ar gyfer cynorthwyo tloidi neu amddifadedd a achosir gan lifogydd. Mae amheuaeth hefyd ai dyna fwriad YECSYM pan gafodd ei sefydlu oherwydd nad yw'n cael ei grybwyll fel Diben Elusennol yng Ngweithredoedd yr Ymddiriedolaeth.

- 2.3 Yn wyneb yr uchod mae'n anodd awgrymu sut y gellid defnyddio neu ddehongli'r Dibenion Elusennol a'r 'Meini Prawf ar gyfer Dyrannu grantiau gan YECSYM' i gyfiawnhau rhoi cymorth ariannol i drigolion neu fusnesau'r Ynys sydd wedi dioddef llifogydd.

3. ARGYMHELLION

- 3.1 Bod YECSYM yn derbyn nad yw'r Dibenion Elusennol a nodir yng Ngweithredoedd yr Ymddiriedolaeth yn cynnwys y posibilrwydd o ddarparu cymorth ariannol i drigolion neu fusnesau'r Ynys sydd wedi dioddef llifogydd.

Amgaeedig: Meini Prawf ar gyfer Dyrannu Grantiau gan YECSYM

**YR AMODAU AR GYFER DOSBARTHU
GRANTIAU O YMDDIRIEDOLAETH
ELUSENNOL YNYS MÔN**

**gan gynnwys amodau penodol ar gyfer grantiau
tuag at waith cyfalaf a chyfleusterau cymuned**

**1. Y RHEINI FEDR HAWLIO GRANT AC
AMODAU'R CYMORTH**

- a) Rhoddir cymorth ariannol i fudiadau adloniadol, elusennol, diwylliannol a chrefyddol ar Ynys Môn.
- b) Ni roddir grantiau tuag at waith ar adeiladau capeli neu eglwysi sydd yn cael eu defnyddio ar gyfer addoliad, neu ddefnydd enwadol.
- c) Ni chaiff cais ei ystyried oni bai bod y mudiad wedi cyflwyno'r cyfrifon perthnasol ac unrhyw wybodaeth arall y gofynnir amdano o bryd i'w gilydd.
- ch) Rhaid amgau o leiaf dau bris gwahanol gydag unrhyw gais sy'n ymwneud â gwaith adeiladu neu brynu offer.
- d) Ni ystyrir ceisiadau fydd yn cyrraedd ar ôl y dyddia cau.
- dd) Dyrennir grantiau ar sail statws TAW yr ymgeisydd, h.y. os bydd yr ymgeisydd yn gallu adennill y TAW, yna ni fydd y grant yn cynnwys hynny. Os yw'r ymgeisydd yn cael grant ar y sail nad yw'n gofrestredig ar gyfer TAW ond eu bod ar ôl cael y grant yn cael eu cofrestru ar gyfer TAW ac yn gallu adennill y TAW mewn perthynas â'r grant, yna bydd angen rhoi gwybod i Drysorydd yr Ymddiriedolaeth a bydd rhaid talu'r TAW yn ôl i'r Ymddiriedolaeth Elusennol.

**CRITERIA FOR THE ALLOCATION OF
GRANTS FROM THE ISLE OF ANGLESEY
CHARITABLE TRUST**

**including specific requirements for grants towards
capital works and revenue support**

**1. ELIGIBLE CATEGORIES FOR RECEIPT OF
GRANT AND CONDITIONS THEREOF**

- a) Financial assistance will be available to assist recreational, charitable, cultural and religious organisations in Anglesey.
- b) Grants will not be given towards work on buildings of churches or chapels which are used for worship or for denominational purposes.
- c) No application shall be considered unless the organisation has supplied the relevant accounts and other information which will be required from time to time.
- ch) All applications involving structural work or purchase of equipment must be accompanied by at least two estimates.
- d) No application for assistance shall be considered after the last date for receipt of applications.
- dd) Grant awards will be made on the basis of the VAT status of the applicant i.e. where VAT can be reclaimed by the applicants it will not be covered by the grant award. If the applicant is awarded grant funding on the basis of not being VAT registered but subsequent to this they become VAT registered and are able to reclaim the VAT relating to the grant award, this will need to be notified to the Treasurer of the Charitable Trust and the VAT will become repayable to the Charitable Trust.

2. GRANTIAU CYFALAF

- a) Ni ddylid neilltuo dim dan bennawd yr hyn sydd ar gael i wneud gwaith cyfalaf oni bai bod y swm a neulltuir ynghyd ag unrhyw arian arall fo ar gael, yn ddigon i gwblhau'r cynllun o fewn cyfnod amser rhesymol na fydd yn hwy na'r cyfnod a nodir yn (ch) isod.
- b) Ni ystyrir unrhyw gais am gymorth o unrhyw gronfa petai'r gwaith y gwneir y cais amdano eisioes wedi cychwyn.
- c) Ni chaiff deisyfiad am ganiatâd i ddechrau gwaith cyn cyflwyno cais am ddyraniad gael ei ystyried oni bai fod swyddog priodol o'r Cyngor wedi tystiolaethu fod argyfwng pendant yn bodoli, a phan fod caniatâd yn cael ei roi, ni chaiff hyn ei ddehongli fel bod yn rhwymedig ar yr Ymddiriedolaeth i wneud dyraniad pan fydd y ceisiadau am ddyraniadau yn cael eu hystyried.
- ch) Rhaid cwblhau cynllun cyfalaf o fewn 4 blynedd i ddyddiad dyfarnu'r grant. Bydd unrhyw swm heb ei ddefnyddio ar ôl pedair blynedd yn cael ei drosglwyddo'n ôl i Gronfa'r Ymddiriedolaeth.
- d) Bydd angen i'r ymgeiswyr ddangos fod y cynllun yn cwrdd â gofynion technegol y Cyngor Sir.
- dd) Pan fod angen caniatâd cynllunio, rhaid i'r ymgeiswyr wneud yn siwr bod y caniatâd hwnnw wedi ei roddi.
- e) Rhaid i'r gwaith fod yn 'agored' fel bo modd i gynrychiolwyr y Cyngor Sir ei archwilio pryd bynnag y dymument.
- f) Rhaid sicrhau fod y llyfrau a'r cyfrifon ynghylch y gwaith ar gael i gynrychiolwyr y Cyngor Sir gael golwg arnynt, pe dymument wneud hynny.
- ff) Bod prawf gwirioneddol o anghenion ariannol a chymdeithasol am y cyfleusterau a bod cefnogaeth leol i'r cais a bod maint a natur y gefnogaeth yn cael ei phenderfynu gan y Cyngor Sir.

2. CAPITAL GRANTS

- a) No allocation shall be made under the Allocations for Capital Works unless the sum allocated, together with monies available, is sufficient to complete the scheme within a reasonable period and no later than the period stipulated in (ch) below.
- b) No application for assistance from any allocation shall be considered if the work in respect of which the application is made has already started.
- c) Any request for permission to commence work in advance of submission of an application for an allocation shall not be considered unless it is certified by the appropriate officer of the Council that an emergency clearly exists, and where permission is granted, this shall not be construed as binding upon the Trust to make an allocation when the application for an allocation is considered.
- ch) The completion of any capital scheme shall be within 4 years from the year of allocation of the grant. Any allocation remaining unused at the end of 4 financial years will be transferred back to the Trust Fund.
- d) Applicants must show that the scheme meets the technical requirements to the satisfaction of the County Council.
- dd) Applicants must ensure that planning permission has been obtained, where necessary.
- e) The work must be open at any time for inspection by the County Council's representatives.
- f) The books and accounts relating to the work must be made available, if required for examination by the County Council's representatives.
- ff) That there is an assessed financial and community need and local support for the grant requested exists and that the extent and nature of the assistance will be decided by the County Council.

- g)** Pan fo'n angenrheidiol, bod yr ymgeiswyr (y gymdeithas/corff) â thystiolaeth o ddaliadaeth ar y tir neu'r adeilad y gofynnir am grant iddo a'r ddaliadaeth honno, fel arfer, am gyfnod sy'n o leiaf 21 mlynedd.

Yng nghyswllt adeiladau symudol, bydd daliadaeth o saith mlynedd yn cael ei ystyried yn ddigonol.

Yn achos caeau chwaraeon, bydd tystiolaeth o ddefnydd sefydlog dros gyfnod o 10 mlynedd neu fwy yn dderbyniol yn hytrach na thystiolaeth o ddaliadaeth.

- ng)** Bod yr ymgeiswyr yn gallu dangos y gallent gwrdd â'r costau cynnal am o leiaf dair blynedd ar ôl dosbarthu'r cymhorthdal (gan ystyried unrhyw grantiau sydd ar gael).
- h)** Bydd angen i'r ymgeiswyr ddangos bod y defnydd mwyaf posib yn cael ei wneud o'r cyfleusterau a ddarperir.
- i)** Rhaid i'r ymgeiswyr gwrdd ag unrhyw wahaniaeth rhwng y grant a chostau'r cynllun wrth fodd y Cyngor Sir ac o fewn 12 mis i dderbyn y cynnig amodol o grant.

- g)** When necessary, that the applicants (the community/body) have proof of tenure on the land or building for which the grant is being requested and that tenure should normally be for a period of not less than 21 years.

In respect of portable accommodation, proof of tenure for seven years will be considered sufficient.

In respect of sports fields, established use of a period of ten years or more will be accepted instead of proof of tenure.

- ng)** That the application can show that the project can be financially maintained by the applicant for at least a three year period following the allocation of the grant (taking into account the availability of any grants).
- h)** Applicants must show that there will be optimum community use of the facilities provided.
- i)** Any shortfall in financing the project will be met by the applicants concerned to the satisfaction of the County Council within 12 months of the provisional offer of grant aid being made.

5. CATEGORIAU NA CHÂNT EU 5. INELIGIBLE CATEGORIES
HYSTYRIED

a) Ni ellir ystyried tai capel, ficerdai nac adeiladau cyffelyb.

a) Chapel houses, vicarages and other like buildings will be ineligible for assistance.